

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор НУБіП України

Станіслав НІКОЛАЄНКО

_____ 2024 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на освітньо-професійну програму підготовки
фахівців освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю 072

«Фінанси, банківська справа та страхування (Фінанси і кредит)»

Голова фахової атестаційної комісії

/Лариса ОЛІЙНИК/

Київ – 2024

Тестове завдання для вступу на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» складається з 30 запитань із комплексу фахових дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням, вписати формулу), дати числову відповідь або вказати результат розрахункової задачі.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХНІХ РОЗДІЛІВ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

I. Фінанси підприємства

Сутність і основи організації фінансів підприємств. Організація грошових розрахунків підприємств. Формування і використання прибутку. Оподаткування підприємств. Оборотно-коштові організації на підприємствах. Кредитування підприємств. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Оцінювання фінансового стану підприємств. Фінансове планування на підприємствах.

II. Фінанси

Предмет фінансової науки. Суть і функції фінансів. Фінансова політика держави. Фінансова система. Фінанси суб'єктів господарювання. Податки. Бюджет. Державний кредит і державний борг. Місцеві податки та збори. Спеціальні цільові фонди держави. Страховий ринок. Фінансовий ринок. Міжнародні фінанси.

III. Гроші і кредит

Сутність і функції грошей. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує. Грошовий ринок. Грошові системи. Інфляція та грошові реформи. Валютний ринок і валютні системи. Кількісна теорія грошей. Необхідність і сутність кредиту. Види, функції та роль кредиту. Фінансові посередники на грошовому ринку. Центральні банки. Комерційні банки.

IV. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках

Система бухгалтерського обліку та звітності у банках. Облік власного капіталу. Облік касових операцій. Облік розрахункових операцій. Облік депозитних операцій. Облік кредитних операцій. Облік операцій в іноземній валюті. Облік операцій з цінними паперами. Облік основних засобів і нематеріальних активів. Облік внутрішньобанківських операцій. Облік доходів, витрат і фінансового результату діяльності банку. Складання фінансової звітності.

V. Бюджетна система

Засади бюджетного устрою. Склад і структура бюджетної системи України. Склад і структура доходів державного бюджету України. Склад і структура видатків державного бюджету України. Фінансування державного бюджету України. Обслуговування боргових зобов'язань державного бюджету

України. Доход і видатки місцевих бюджетів України. Бюджети місцевого самоврядування. Міжбюджетні взаємовідносини. Бюджетне планування і контроль.

VI. Податкова система

Засади організації податкової системи України. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Податок на прибуток. Податок на доходи фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Єдиний податок. Інші податки. Розвиток податкової системи України.

VII. Страхові послуги

Сутність, принципи і класифікація страхування. Державне регулювання страхової діяльності. Страхові ризики та їх оцінювання. Страховий ринок. Страхові послуги та особливості їх реалізації. Порядок укладання та ведення страхової угоди. Страхування життя. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків. Сільськогосподарське страхування. Автотранспортне страхування. Страхування майна і відповідальності громадян. Фінансова діяльність страхової компанії.

VIII. Банківські операції

Види банків і порядок їх створення в Україні. Організація діяльності комерційного банку. Операції з формування ресурсів комерційного банку. Операції з обслуговування платіжного обороту. Операції з готівкою. Операції з пластиковими картками. Кредитні операції. Операції з надання і погашення кредитів. Операції з векселями. Операції з цінними паперами. Інвестиційні операції. Операції банків з іноземною валютою. Операції з надання банківських послуг. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(15 завдань, одна правильна відповідь на завдання)

1. Фінансова діяльність підприємства – це:

1. Економічні відносини суб'єкта господарювання в процесі взаємовідносин з юридичними та фізичними особами;
2. Економічні відносини суб'єкта господарювання з бюджетною системою в процесі виконання фінансових зобов'язань;
- 3 Система форм і методів фінансового забезпечення виробничо-господарської діяльності підприємства;
4. Формування різноманітних фондів грошових засобів;
5. Діяльність, пов'язана з реалізацією продукції.

2. Норма прибутку – це:

1. Показник ефективності використання оборотних засобів;

2. Відношення прибутку до собівартості реалізованої продукції;
3. Показник ефективності використання авансованого капіталу;
4. Показник ефективності використання основних засобів.

3. Консолідований показник резервних грошей банківської системи, на основі якого через грошовий мультиплікатор формується пропозиція грошей:

1. Рівень цін;
2. Обов'язкові резерви;
3. Монетарний ринок;
4. Грошова база;
5. Процентна ставка.

Частина 2 (середній рівень)

(10 завдань, із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності або правильної послідовності, запис пропущеного поняття або формули)

4. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою: (знайти відповідність)

1. страховика	а) страхувальникові повертаються повністю сплачені ним страхові платежі;
2.страхувальника	б) страхувальникові повертаються страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору з вирахуванням витрат на ведення справи, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, здійснених за цим договором страхування

5. Перевищення видаткової частини бюджету над доходною називається:

(у бланку вкажіть вірну відповідь)

Частина 3 (високий рівень)

(5 завдань, з розгорнутою відповіддю чи розв'язком задачі)

6. На підставі наведених даних розрахувати:

- суму податкового зобов'язання;
- суму податкового кредиту;
- суму ПДВ до сплати в бюджет за звітний податковий період (жовтень).

У жовтні 20xx р. підприємством здійснені такі господарські операції:

- відвантажено покупцям – неплатникам ПДВ товари на суму 4000 грн. без ПДВ (оплата не здійснена);
- відвантажено покупцям – платникам ПДВ товари на суму 12000 грн. з ПДВ (оплата надійшла на поточний рахунок у жовтні 20xx р.);
- відвантажено покупцям – платникам ПДВ товари на суму 6500 грн. без ПДВ (оплата надійшла на поточний рахунок у вересні 20xx р.);

- реалізовано громадянам за готівку товари на суму 6000 грн. з ПДВ;
- повернуто покупцями – платниками ПДВ неякісні товари на суму 1000 грн. без ПДВ;
- отримано від покупця – платника ПДВ попередню оплату за товари у сумі 1500 грн. з ПДВ;
- отримано від постачальників – платників ПДВ товари на суму 22500 грн. без ПДВ (оплата не здійснена);
- отримано від постачальників – платників ПДВ товари на суму 5360 грн. з ПДВ (оплата надійшла на поточний рахунок у вересні 20xx р.);
- отримано від постачальника – неплатника ПДВ товари на суму 4300 грн. без ПДВ (оплата не здійснена);
- повернуто постачальнику – платнику ПДВ неякісні товари на суму 3000 грн. з ПДВ;
- здійснено постачальнику – платнику ПДВ попередню оплату за товари у сумі 12000 грн. з ПДВ;
- сплачено банку кошти за розрахунково-касове обслуговування у сумі 700 грн. без ПДВ.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

7. ТОВ «Нестле Україна» 02 січня 2021 року продала в кредит, з оформленням простого векселя (за схемою звичайних відсотків з точним числом днів) з номінальною вартістю в 1,23 млн. дол., процентною ставкою за кредит 8,8 %, продукцію. Визначте термін між обліком і оформленням векселя в днях, якщо термін погашення 12 травня 2021 року, дисконтна ставка банку 11,2 % і корпорація при обліку векселя отримала 1,245 млн. дол.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

8. Визначити показники ліквідності та платоспроможності підприємства на основі вихідних даних: поточні зобов'язання підприємства – 125,7 тис. грн.; грошові кошти: в касі підприємства – 2,150 тис. грн., на поточному рахунку в банку – 17,5 тис. грн.; короткострокові фінансові вкладення – 15 тис. грн.; дебіторська заборгованість – 18,820 тис. грн.; виробничі запаси – 56 тис. грн.; готова продукція – 25,2 тис. грн.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

9. Використавши рівняння І. Фішера ($MV = PQ$), визначте швидкість обігу грошової одиниці за умови, що грошова маса в обороті дорівнює 400 млрд грн, а обсяг ВВП становить 1200 млрд грн.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. №2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
3. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999р., №679- XIV із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
6. Аврамчук Л.А., Жарікова О.Б. Гроші і кредит: навч. посіб. для студ. екон. спец., перероб. і доп. К.: ТОВ «Компринт», 2020. 440 с.
7. Банківська система: навч. посіб. / Крилова О. В., Антипенко Н. В., Владика Ю. П., Волчанська І. В. Дніпро: Пороги, 2020. 324 с.
8. Банківська система: навчальний посібник / (Л.І. Катан, Н.І.Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); заред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
9. Банківська система: навчальний посібник / Ситник Н. С., Стасишин А. В., Блащук-Девяткіна Н. З., Петик Л. О. за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
10. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
11. Бюджетний менеджмент: навч. посіб./І.М. Титарчук, Ю.В. Негода. К.: НУБіП України, 2018. 312 с.
12. Варналій З.С., Романюк М.В.. Податкова система: [підручник]. К.: Знання України, 2019. 567 с.
13. Варцаба В.І., Заславська О.І., Сучасне банківництво: теорія і практика: Навчальний посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
14. Власюк Н.І., Мединська Т.В., Мельник М.І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2011. 328 с.
15. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування. Навчальний посібник. Львів: «Могнолія 2006», 2014. 328 с.
16. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»
17. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях : навч. посіб. / за ред. Б. П. Луціва. Тернопіль : Карт-бланш, 2020. 225 с.
18. Дерев'янку С.І. Облік в банках. Навчальний посібник для вивчення курсу „Облік в банках” для студентів за напрямом 6.030508 „Фінанси і кредит”. К.: видавництво українського фітосоціологічного центру, 2013. 199 с.
19. Долгошея Н.О. Страхування в запитаннях та відповідях : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 320 с.
20. Долженко І. І., Березовська Л. О. Податкова система : навч. посіб. К.: «Нічлава», 2020. 676 с.

21. Долженко І.І., Березовська Л.О., Лабенко О.М. Податкова система. Практикум. К.: «Нічлава», 2020. 134 с.
22. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
23. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): підручник/ Н. Б. Литвин. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 676 с.
24. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 264 с.
25. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2020. 272 с
26. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: Підручник. К.: ЦУЛ, 2013. 435с.
27. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Підручник. К.: УБС НБУ: Знання, 2010. 550 с.
28. Сосновська О. О. Страхування: навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
29. Страхування : навч. посіб. / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
30. Тридід О. М., Самородов Б. В., Вядрова І. М. та ін. Банківська система: підручник. Львів: «Новий Світ - 2000», 2020. 536 с.
31. Фисун І. В., Ярова Г. М. Страхування: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.
32. Фінанси підприємств : підручник / О. Б. Курило, Л. П. Бондаренко, О. И., Вівчар, О. М. Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
33. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
34. Фінанси підприємств: підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. Восьме вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2013. 219 с.
35. Фінанси України / за ред. М.І. Карліна, О.В. Івашко: навч. посібник. К.: Кондор. 2018. 332с.
36. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
37. Фінанси. Підручник / О. Кремень, В. Кремень, Київ: Центр учбової літератури, 2018. 416 с.
38. Шевченко Р. І. Банківські операції. Навч.метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни / Київський національний економічний унт К.: КНЕУ, 2016.
39. Шило В.П., Ільїна С.Б., Барабанова В.В., Криштопа І.І. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання): Теоретично-методичний посібник. К.: Кондор, 2011. 429 с.
40. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2020. 576 с.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Активні операції комерційного банку.
2. Бюджети місцевого самоврядування.
3. Бюджетна резолюція.
4. Бюджетне асигнування.
5. Бюджетне зобов'язання.
6. Бюджетне призначення.
7. Бюджетний запит.
8. Бюджетний регламент.
9. Види банківських кредитів та їх сутність.
10. Види бюджетного дефіциту.
11. Види місцевих бюджетів.
12. Види цінних паперів.
13. Визначення показників ділової активності підприємства.
14. Визначення показників ліквідності та платоспроможності підприємства.
15. Визначення показників рентабельності підприємства.
16. Визначення показників фінансової стійкості та стабільності підприємства.
17. Головні розпорядники бюджетних коштів.
18. Грошові надходження підприємства від інвестиційної діяльності.
19. Грошові надходження підприємства від операційної діяльності.
20. Грошові надходження підприємства від фінансової діяльності.
21. Державні видатки як економічна категорія.
22. Джерела покриття дефіциту бюджету.
23. Доходи державного бюджету.
24. Економічний метод планування прибутку.
25. Єдиний податок: платники, ставки податку, об'єкт та база оподаткування.
26. Заходи щодо подолання дефіциту бюджету.
27. Знос і амортизація основних засобів.
28. Методи визначення собівартості продукції.
29. Методи визначення собівартості сільськогосподарської продукції.
30. Методи управління державним боргом.
31. Нарахування амортизації виробничим методом.
32. Нарахування амортизації кумулятивним методом.
33. Нарахування амортизації методом зменшення залишкової вартості об'єкта основних засобів.
34. Нарахування амортизації методом прискореного зменшення залишкової вартості об'єкта основних засобів.
35. Нарахування амортизації прямолінійним методом.
36. Неподаткові надходження, їх склад і структура.
37. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
38. Операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування.
39. Операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню.
40. Операції які звільняються від оподаткування ПДВ.
41. Операції, які є об'єктом оподаткування ПДВ.
42. Основні характеристики цінних паперів.
43. Офіційні трансферти: сутність та види.

44. Оцінювання страхових ризиків.
45. Пасивні операції комерційного банку.
46. Планування прибутку методом прямого розрахунку.
47. Планування прибутку на підставі показника витрат на одну гривню продукції.
48. Платники акцизного податку.
49. Податкові надходження, їх склад і структура.
50. Податок з доходів фізичних осіб: платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування.
51. Податок на прибуток підприємств: платники, об'єкт та база оподаткування, ставки податку
52. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.
53. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
54. Поняття та види страхових ризиків.
55. Порядок виконання Державного бюджету України.
56. Порядок затвердження Державного бюджету України.
57. Порядок і терміни складання Державного бюджету України.
58. Порядок нарахування податкової соціальної пільги.
59. Порядок нарахування процентів на банківський вклад.
60. Порядок одержання готівки з каси банку для виплати заробітної плати.
61. Порядок формування статутного капіталу комерційного банку.
62. Принципи функціонування бюджетної системи.
63. Причини бюджетного дефіциту.
64. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
65. Склад зведеного бюджету міста з районним поділом.
66. Склад зведеного бюджету області.
67. Склад зведеного бюджету району.
68. Склад зведеного бюджету України.
69. Сутність бюджету розвитку.
70. Сутність бюджетного дефіциту.
71. Сутність бюджетного процесу.
72. Сутність бюджетного устрою.
73. Сутність бюджетної системи.
74. Сутність бюджету.
75. Сутність грошового мультиплікатора.
76. Сутність державного боргу.
77. Сутність і призначення вторинного фондового ринку.
78. Сутність і призначення первинного фондового ринку.
79. Сутність кошторису.
80. Сутність кредиту під облік векселів.
81. Сутність кредиту та об'єкти кредитування.
82. Сутність лізингового кредиту.
83. Сутність нормування оборотних коштів підприємства.
84. Сутність організації фінансів та її принципи.
85. Сутність основних засобів та їх відтворення.
86. Сутність реорганізації підприємства.

87. Сутність реструктуризації підприємства.
88. Сутність страхового тарифу.
89. Сутність та види безготівкових розрахунків.
90. Сутність та методика визначення маржинального прибутку.
91. Сутність та методика визначення операційного прибутку.
92. Сутність та методика визначення прибутку від реалізації продукції.
93. Сутність та методика визначення прибутку до оподаткування.
94. Сутність та методика визначення чистого прибутку.
95. Сутність та порядок розрахунку переказним векселем.
96. Сутність та порядок розрахунку простим векселем.
97. Сутність та склад грошової бази.
98. Сутність та склад собівартості продукції (робіт, послуг).
99. Сутність та складові грошового ринку.
100. Сутність та складові фондового ринку.
101. Сутність фінансів.
102. Сутність фінансового механізму.
103. Сутність фінансової кризи на підприємстві.
104. Сутність фінансової політики.
105. Сутність фінансової санації.
106. Сутність, форми та види інфляції.
107. Терміни затвердження Державного бюджету України.
108. Форми державного кредиту.
109. Формування вільної ціни.
110. Формування роздрібною ціни.
111. Функції грошей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

тестових завдань з *фахового вступного випробування* для вступників на освітньо-професійну програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання ОС «Бакалавр».

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від **0 до 200 балів**.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **4 бали**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 10 завдань на встановлення відповідності чи встановлення правильної послідовності. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати **2, 4, 6, 8 балів** - залежно від того скільки надасть правильних відповідей із запропонованих, встановить відповідностей. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 80 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 5 питань (задач) у відкритій формі з розгорнутою відповіддю, за кожне правильне розв'язання яких вступник отримує **12 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись у межах від 0 до 200 балів.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.